

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 14.11.2008
KOM(2008) 752 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2007)

[SEK(2008) 2816]

KOMISSION KERTOMUS

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2007)

Koheesiorahaston perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1164/94 kumoamisesta annetussa asetuksessa (EY) N:o 1084/2006 ei edellytetä koheesiorahaston toimintaa koskevan vuosikertomuksen antamista.

Sen vuoksi tämä kertomus esitetään asetuksen (EY) N:o 1164/1994 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja se koskee ohjelmakaudella 2000–2006 hyväksytyjen koheesiorahaston hankkeiden täytäntöönpanoa vuonna 2007.

Tässä kertomuksessa käsitellään koheesiorahaston toimintaa kolmessatoista jäsenvaltiossa, jotka saivat tukea vuoden 2006 lopussa. Kyseiset jäsenvaltiot ovat Kreikka, Espanja, Portugali, Kypros, Tšekki, Viro, Unkari, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia ja Slovenia.

Ohjelmakaudella 2000–2006 hyväksytyjen hankkeiden täytäntöönpanon yksityiskohdat jäsenvaltioittain vuonna 2007 esitetään tämän kertomuksen liitteessä.

1. OHJELMAKAUDEN 2000–2006 RAHOITUKSEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2007 JA HANKKEIDEN PÄÄTTÄMINEN

Vuonna 2007 viisitoista jäsenvaltiota (uudet 12 jäsenvaltiota sekä Kreikka, Portugali ja Espanja) täyttivät koheesiorahaston tukikelpoisuusvaatimukset. Bulgaria ja Romania ovat olleet oikeutettuja rahaston tukeen siitä saakka kun ne liittyivät unioniin 1. tammikuuta 2007. Tässä kertomuksessa käsitellään kuitenkin vain ohjelmakaudella 2000–2006 hyväksytyjen hankkeiden täytäntöönpanoa vuonna 2007, joten se ei koske Bulgariaa ja Romaniaa. Talouskasvunsa ansiosta Irlanti ei ole täyttänyt rahaston tukikelpoisuusvaatimuksia 1. tammikuuta 2004 alkaen.

Koska kaikki ohjelmakauden 2000–2006 koheesiorahastohankkeita koskevat maksusitoumukset oli tehty 31. joulukuuta 2006 mennessä, koheesiorahastolla oli vuonna 2007 käytettävissään pelkästään maksumäärärahoja.

Ohjelmakaudella 2000–2006 hyväksytyjä hankkeita koskevat maksut vuonna 2007

Vuoden 2007 alkuperäinen talousarvio oli 3 250 miljoonaa euroa. Syyskuussa aluepolitiikan pääosasto pyysi kuitenkin, että maksumäärärahoja pienennettäisiin 500 miljoonalla eurolla. Lisäksi solidaarisuusrahastolle siirrettiin 172 miljoonaa euroa. Määrärahojen vähentäminen johtui jäsenvaltioiden alunperin yleisesti heikosta tuen hyödyntämisestä sekä erityisesti siitä, että neljän merkittävän tuensaajan maksupyynnöt olivat syyskuun puoliväliin mennessä vähemmän kuin 30 prosenttia ennakoidusta määrästä.

Vuoden 2007 loppuun mennessä maksupyyntöjä toimitettiin enemmän, ja lopulta käytettävissä olevista määrärahoista käytettiin 100 prosenttia. Koska

koheesiorahaston tukemia ohjelmakauden 2007–2013 toimenpideohjelmia hyväksyttiin myöhäisessä vaiheessa, käyttämättömät 167 miljoonan euron maksumäärärahat käytettiin joulukuun 2007 lopussa ohjelmakauden 2000–2006 hankkeita koskevien maksupyyntöjen maksamiseen.

Kaikkien nykyisten tuensaajamaiden (Irlantia lukuun ottamatta) keskimääräinen käyttöaste (maksut suhteessa maksusitoumuksiin) sekä koheesiorahaston hankkeiden että aiempien ISPA-hankkeiden osalta oli vuoden 2007 lopussa 55 prosenttia. Käyttöaste oli alhaisin (alle 40 prosenttia) Bulgarialla, Romanialla ja Puolalla ja korkein Portugalilla ja Espanjalla (63 ja 68 prosentin välillä).

Taulukko 1: Koheesiorahaston hankkeita ja aiempia ISPA-hankkeita koskevien maksujen toteutuminen vuonna 2007 (euroa)

Maksumäärärahat	Alkuperäiset määrärahat	Muutokset	Lopulliset määrärahat	Toteutuma	Peruutettu	Vuodelle 2008 siirrettävä määräraha
Talousarvio 2007	3 880 000 000	- 672 195 985 +166 755 099	3 374 559 114	3 326 965 802	-	-
Vuodelta 2006 siirretyt määrärahat	60 776	-	-	60 776	-	-
Uudelleen käyttöön otetut määrärahat	-	-	-	-	-	-
Takaisinmaksut	-	-	-	-	-	-
YHTEENSÄ	3 880 060 776	-505 440 886	3 374 559 114	3 327 026 578	-	-

Taulukossa 2 esitetään maksut vuonna 2007 jäsenvaltioittain. Uusien jäsenvaltioiden maksuja koskevista luvuista on otettu huomioon ainoastaan 1. toukokuuta 2004 jälkeen hyväksytyt koheesiorahastohankkeet (eli ISPA-hankkeisiin kohdennettua liittymistä valmistelevaa tukea ei ole otettu huomioon). Ennen liittymistä hyväksytyt aiempia ISPA-hankkeita koskevien maksujen toteutuminen esitetään taulukossa 3.

Taulukko 2: Koheesiorahaston hankkeita koskevat maksut vuonna 2007 jäsenvaltioittain (myös tekninen apu)

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Prosentti- osuus kaikista koheesio- rahaston maksuista
Kypros	5 744 483,00	48,7%	6 039 770,69	51,3%		11 784 253,69	0,5%
Tšekki	50 944 092,45	47,7%	55 805 709,38	52,2%	154 834,69	106 904 636,52	4,4%

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Prosentti- osuus kaikista koheesio- rahaston maksuista
Viro	20 588 710,28	44,5%	25 648 095,12	55,5%	9 458,15	46 246 263,55	1,9%
Kreikka	142 007 398,85	41,5%	200 498 998,20	58,5%		342 506 397,05	14,0%
Unkari	52 417 244,67	42,8%	70 048 195,27	57,2%		122 465 439,94	5,0%
Latvia	46 795 684,41	49,4%	44 224 991,28	46,7%	3 764 782,97	94 785 458,66	3,9%
Liettua	43 673 969,15	49,5%	44 208 895,26	50,1%	290 280,00	88 173 144,41	3,6%
Malta	4 166 034,67	43,0%	4 946 842,98	51,0%	582 856,73	9 695 734,38	0,4%
Puola	200 750 047,49	52,1%	184.249.405,16	47,8%	512 396,12	385 511 848,77	15,7%
Portugali	205 426 616,57	47,8%	223 909 764,01	52,2%		429 336 380,58	17,5%
Slovakia	24 185 556,67	48,7%	25 445 895,17	51,3%		49 631 451,84	2,0%
Slovenia	14 064 896,65	59,9%	9 408 923,42	40,1%		23 473 820,07	1,0%
Espanja	535 761 824,69	72,1%	206 543 470,15	27,8%	339 638,00	742 644 932,84	30,3%
YHTEENSÄ	1 346 526 559,55	54,9%	1 100 978 956,09	44,9%	5 654 246,66	2 453 159 762,30	100,0%

Taulukko 3: Aiempia ISPA-hankkeita koskevat maksut vuonna 2007 jäsenvaltioittain (myös tekninen apu)

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Prosentti- osuus kaikista koheesio- rahaston maksuista
Bulgaria	56 284 491,71	65,9%	22 055 005,42	25,8%	7 109 024,52	85 448 521,65	9,0%
Tšekki	21 174 558,40	83,3%	4 243 770,33	16,7%		25 418 328,73	2,7%
Viro	8 834 835,16	78,4%		0,0%	2 427 010,09	11 261 845,25	1,2%
Unkari	41 309 873,87	48,6%	43 203 427,21	50,8%	475 121,25	84 988 422,33	9,0%
Latvia	21 172 848,89	51,4%	19 993 648,99	48,6%		41 166 497,88	4,4%

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Prosentti- osuus kaikista koheesio- rahaston maksuista
Liettua	19 430 221,47	66,7%	9 164 901,62	31,4%	551 651,01	29 146 774,10	3,1%
Puola	208 493 213,57	59,1%	137 384 678,36	39,0%	6 775 893,50	352 653 785,43	37,3%
Romania	120 081 126,61	44,2%	124 352 547,81	45,8%	27 171 189,06	271 604 863,48	28,7%
Slovakia	24 878 004,65	63,5%	13 562 033,45	34,6%	749 475,43	39 189 513,53	4,1%
Slovenia	3 554 814,46	80,9%	841 530,00	19,1%		4 396 344,46	0,5%
YHTEENSÄ	525 213 988,79	55,6%	374 801 543,19	39,7%	45 259 364,86	945 274 896,84	100,0%

Ohjelmakauden 2000–2006 maksattamatta olevat sitoumukset

Vuoden 2007 lopussa maksattamatta olevat sitoumukset kaudelta 2000–2006 (uudet jäsenvaltiot Bulgaria ja Romania mukaan luettuina) olivat 14 800 243 181,27 euroa (11 259 182 886,39 euroa koheesiorahastosta ja 3 541 060 294,88 euroa aiemmista ISPA-hankkeista). Nykyiset maksusitoumuksia ja maksuja koskevat säännökset johtavat varsin suureen määrään maksattamatta olevia sitoumuksia. Maksattamatta olevien sitoumusten määrä vastaa noin kolmen vuoden maksusitoumusmäärärahoja, mikä voi osaksi johtua siitä, että määrärahojen automaattista vapautumista koskevaa sääntöä (ns. N+2 –sääntöä) ei sovelleta koheesiorahastoon ohjelmakauden 2000–2006 osalta.

Taulukko 4.1: Koheesiorahastosta hyväksytyt määrät ohjelmakaudella 2000–2006 (myös maksattamatta olevat sitoumukset)

Jäsenvaltio	Maksusitoumukset (netto) (12/2007 asti)	Maksettu (12/2007 mennessä)	Maksattamatta olevat
Kreikka	3 623 591 038,72	2 255 055 185,63	1 368 535 853,09
Espanja	12 935 250 808,79	9 198 976 311,34	3 736 274 497,45
Irlanti	625 755 408,00	570 010 222,71	55 745 185,29
Portugali	3 505 110 859,45	2 239 884 294,52	1 265 226 564,93
EU-4 YHTEENSÄ	20 689 708 114,96	14 263 926 014,20	6 425 782 100,76
Kypros	54 014 695,00	22 844 221,33	31 170 473,67
Tšekki	748 976 735,00	248 036 041,09	500 940 693,91

Jäsenvaltio	Maksusitoumukset (netto) (12/2007 asti)	Maksettu (12/2007 mennessä)	Maksattamatta olevat
Viro	242 449 651,00	86 011 929,46	156 437 721,54
Unkari	976 865 860,00	373 703 305,54	603 162 554,46
Latvia	388 206 109,00	181 497 966,25	206 708 142,75
Liettua	521 392 688,00	188 680 965,59	332 711 722,41
Malta	21 966 289,00	12 287 371,40	9 678 917,60
Puola	3 369 015 816,00	768 422 849,76	2 600 592 966,24
Slovakia	410 520 447,00	128 052 263,94	282 468 183,06
Slovenia	172 654 702,00	63 125 292,01	109 529 409,99
EU-10 YHTEENSÄ	6 906 062 992,00	2 072 662 206,37	4 833 400 785,63
YHTEENSÄ	27 595 771 106,96	16 336 588 220,57	11 259 182 886,39

Taulukko 4.2: Aiempia ISPA-hankkeita varten hyväksytyt määrät (myös maksattamatta olevat sitoumukset)

Jäsenvaltio	Maksusitoumukset (netto) (12/2007 asti)	Maksettu (12/2007 mennessä)	Maksattamatta olevat
Bulgaria	879 908 118,00	296 570 622,32	583 337 495,68
Tšekki	479 117 989,65	376 462 763,84	102 655 225,81
Viro	184 709 389,40	132 834 958,14	51 874 431,26
Unkari	505 736 480,16	326 977 250,88	178 759 229,28
Latvia	325 781 346,52	217 958 178,74	107 823 167,78
Liettua	304 015 168,61	187 355 758,57	116 659 410,04
Puola	2 265 523 798,03	1 318 714 851,29	946 808 946,74
Romania	2 042 727 117,78	720 467 042,46	1 322 260 075,32
Slovakia	355 729 850,36	256 174 389,45	99 555 460,91
Slovenia	81 543 400,50	50 216 548,44	31 326 852,06
YHTEENSÄ	7 424 792 659,01	3 883 732 364,13	3 541 060 294,88

Kauden 2000–2006 ohjelmien päättäminen

Vuonna 2007 päätettiin 40 koheesionrahastohanketta, joiden maksumäärärahat olivat yhteensä 911 miljoona euroa. Kyseessä oli 26 Espanjan, 7 Portugalin ja 7 Kreikan hanketta. Tämän myötä päätettyjen koheesiorahastohankkeiden määrä kaudelta 2000–2006 on yhteensä 117, kun päätettäviä hankkeita on vielä jäljellä 721. Taulukossa 5.1 esitetään vuoden 2007 loppuun mennessä päätettyjä hankkeita koskevat tiedot.

Taulukko 5.1: Vuonna 2007 ja sitä edeltävinä vuosina päätettyjen koheesiorahastohankkeiden määrä

Jäsenvaltio	Koheesio- rahasto- hankkeiden kokonais- määrä 2000–2006	Vuonna 2007 päätetyt hankkeet		Vuosina 2002–2006 päätetyt hankkeet		Avoimina olevien hankkeiden määrä vuoden 2007 lopussa
		Hank- keiden määrä	Maksettu yhteensä (euroina)	Hank- keiden määrä	Maksettu yhteensä (euroina)	
Tšekki	31					31
Viro	12					12
Kreikka	124	7	279 014 171,23	17	305 593 888,69	100
Espanja	407	26	370 739 722,09	46	1 717 885 020,70	335
Irlanti	10			3	250 368 797,00	7
Kypros	2					2
Latvia	22					22
Liettua	22					22
Unkari	10					10
Malta	3					3
Puola	65					65
Portugali	109	7	261 667 677,57	11	272 118 226,90	91
Slovenia	11					11
Slovakia	10					10
	838	40	911 421 570,89	77	2 545 965 933,29	721

Vuonna 2007 päätettiin 14 aiempaa ISPA-hanketta, joiden maksumäärärahat olivat yhteensä 89 miljoona euroa. Päätettyjen aiempien ISPA-hankkeiden määrä kaudelta 2000–2006 on siten yhteensä 50, kun päätettäviä hankkeita on vielä jäljellä 304. Taulukossa 5.2 esitetään päätettyjä aiempia ISPA-hankkeita koskevat tiedot jäsenvaltioittain.

Taulukko 5.2: Vuonna 2007 ja sitä edeltävinä vuosina päätettyjen aiempien ISPA-hankkeiden määrä

Jäsenvaltio	Aiempien ISPA-hankkeiden kokonaisuus-määrä 2000–2006	Vuonna 2007 päätetyt hankkeet		Vuosina 2002–2006 päätetyt hankkeet		Avoimina olevien hankkeiden määrä vuoden 2007 lopussa
		Hankkeiden määrä	Maksettu yhteensä (euroina)	Hankkeiden määrä	Maksettu yhteensä (euroina)	
Bulgaria	38					38
Tšekki	27	2	36 838 453,19	7	124 496 115,65	18
Viro	25	2	3 487 155,90	8	45 070 156,40	15
Latvia	24	2	17 530 155,17	2	18 416 589,32	20
Liettua	29	1	19 816 800,00	5	66 724 564,61	23
Unkari	37			7	2 526 165,16	30
Puola	65	3	4 673 775,30	1	5 377 712,03	61
Romania	63	2	1 794 821,78	0	1 794 821,78	61
Slovenia	17			4	11 159 700,50	13
Slovakia	29	2	4 726 875,55	2	6 880 841,36	25
	354	14	88 868 036,89	36	282 446 666,81	304

2. TALOUDELLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA EHDOLLISUUS

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1164/94, jonka mukaisesti ennen vuoden 2006 loppua hyväksyttyjä¹ koheesiorahastohankkeita hallinnoidaan, rahaston käytölle asetetaan makrotalouteen liittyviä ehtoja. Siinä säädetään, että ”rahastosta ei rahoiteta uusia hankkeita tai, jos kyseessä on merkittävä hanke, mitään hankkeen uusia vaiheita jäsenvaltiossa, jos neuvosto määränemmistöllä komission suosituksesta katsoo, että tätä asetusta soveltava jäsenvaltio ei ole pannut täytäntöön [vakaus- tai lähentymisohjelmaansa] siten, että julkistalouden liiallinen alijäämä vältetään”. Tämä kuvaa koheesiorahaston tehtävää kansallisen tason talousarviotuen välineenä, jolla autetaan jäsenvaltioita säilyttämään makrotaloudellinen kurinalaisuutensa.

Vuonna 2007 kolme koheesiorahastosta tukea saavaa jäsenvaltiota (Tšekki, Unkari ja Puola) joutuivat lisätoimien kohteeksi liiallista alijäämää koskevassa menettelyssä, mikä edellä mainitun asetuksen mukaan saattaa tietyissä olosuhteissa johtaa rahaston tuen keskeyttämiseen. Yhdenkään edellä mainitun maan osalta lisätoimet eivät kuitenkaan edellyttäneet rahoituksen keskeyttämistä. Vuonna 2008 neuvosto päätti lakkauttaa Puolaa ja Tšekkiä koskevan menettelyn.

Tšekin liiallista alijäämää koskeva menettely aloitettiin neuvoston päätöksellä heinäkuussa 2004. Liiallinen alijäämä oli määrä korjata vuoteen 2008 mennessä.

¹ Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1164/94 6 artiklan nojalla, sellaisena kuin se on komission esittämässä kodifioitussa versiossa.

Heinäkuussa 2007 neuvosto päätti, että Tšekki ei ole toteuttanut neuvoston heinäkuussa 2004 antaman suosituksen mukaisia tarvittavia toimia. Koska Tšekki ei kuulu euroalueeseen, sitä koskee erityinen poikkeus liiallista alijäämä koskevaan menettelyyn liittyvien lisätoimien osalta. Neuvosto antoi lokakuussa 2007 perustamissopimuksen² 104 artiklan 7 kohdan mukaisesti ainoastaan uusia suosituksia. Koheesiorahastosta myönnettyä rahoitusta ei tämän seurauksena keskeytetty. Neuvosto antoi lausunnon Tšekin lähentymisohjelman tuoreimmasta päivityksestä 4. maaliskuuta 2008. Yleisenä päätelmänä se totesi, että ohjelma on asianmukainen liiallisen alijäämän korjaamiseksi vuonna 2008. Kesäkuussa 2008 neuvosto teki päätöksen lakkauttaa liiallista alijäämää koskeva menettely Tšekin osalta. Unkarin liiallista alijäämää koskeva menettely aloitettiin vuonna 2004. Tämän jälkeen on todettu kaksi kertaa, ensin tammikuussa 2005 ja uudelleen marraskuussa 2005, että Unkari ei ole toteuttanut neuvoston suositusten mukaisia tehokkaita toimia. Kummallakaan kerralla komissio ei kuitenkaan suositellut neuvostolle koheesiorahastosta myönnetyn rahoituksen keskeyttämistä. Neuvosto antoi Unkarin liiallista alijäämää koskevat uusimmat suositukset perustamissopimuksen 104 artiklan 7 kohdan perusteella lokakuussa 2006. Heinäkuussa 2007 neuvosto päätti, että Unkari on noudattanut suosituksia.

Marraskuussa 2006 neuvosto teki perustamissopimuksen 104 artiklan 8 kohdan mukaisen Puolaa koskevan päätöksen, jossa todettiin, että Puolan toimet liiallisen alijäämän korjaamiseksi neuvoston vuonna 2004 antamien suositusten mukaisesti ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Kyseistä maata koskevat uudet suositukset annettiin helmikuussa 2007. Joulukuussa 2007 neuvosto päätti, että Puolan toteuttamat toimet ovat kyseisten uusimpien suositusten mukaisia. Neuvosto lakkautti Puolan liiallista alijäämää koskevan menettelyn heinäkuussa 2008.

Vuoden 2007 lopussa kahden muun koheesiorahastosta tukea saavan jäsenvaltion (Portugali ja Slovakia) osalta liiallista alijäämää koskeva menettely oli edelleen voimassa. Mitään kyseisten maiden liiallista alijäämää koskevaan menettelyyn liittyviä toimia ei kuitenkaan toteutettu vuonna 2007. Koheesiorahastosta myönnettyä tukea ei keskeytetty kummankaan maan osalta. Kesäkuussa 2008 neuvosto teki päätöksen lakkauttaa molempien maiden liiallista alijäämää koskeva menettely.

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1084/2006³, jonka mukaisesti koheesiorahastoa hallinnoidaan ohjelmakaudella 2007–2013, on selvitetty monia aiempia epäselvyyksiä, jotka liittyivät koheesiorahaston ehdollisuuden soveltamiseen. Siinä säädetään, että perustamissopimuksen 104 artiklan 8 kohdan mukaisesti tehdyn päätöksen perusteella komissio voi ehdottaa koheesiorahaston tuen keskeyttämistä. Neuvosto voi vuorostaan päättää keskeyttää maksusitoumukset joko kokonaan tai osittain päätöstä seuraavan vuoden tammikuun 1. päivästä alkaen. Jos neuvosto toteaa myöhemmin liiallista alijäämää koskevassa menettelyssä, että asianomainen jäsenvaltio on toteuttanut tarvittavat korjaavat toimenpiteet, tämä tarkoittaa automaattisesti päätöstä kyseisten maksusitoumusten keskeyttämisen peruuttamisesta. Asetuksessa säädettiin myös säännöistä keskeytettyjen maksusitoumusten budjetoimiseksi uudelleen.

² Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 104 artikla liiallisista julkistalouden alijäämistä.

³ Neuvoston asetus (EY) N:o 1084/2006, annettu 11. heinäkuuta 2006, koheesiorahaston perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1164/1994 kumoamisesta.

3. TARKASTUKSET

Ohjelmakautta 1994–1999 koskeva päättämistarkastus käsitti 10 prosenttia koheesiorahaston hankkeista, ja ne edustivat 20 prosenttia kyseisen kauden rahoituksesta. Kenttätyö saatiin päätökseen vuonna 2003. Havaituista puutteista merkittävimpiä olivat riittämättömät hallinnolliset varmistukset, jotka johtivat tukeen oikeuttamattomien menojen esittämiseen, ja lukuisat julkisia hankintasopimuksia koskevien sääntöjen rikkomukset. Vuonna 2007 komission päätöksillä päätettiin kolmea hanketta koskevaa menettely Espanjan osalta ja yhtä hanketta koskeva menettely Portugalin osalta sen jälkeen, kun kyseinen jäsenvaltio oli hyväksynyt oikaisut. Jäljelle jäävät tarkastuksen perusteella käynnistetyt rahoitusoikaisuja koskevat menettelyt (8 hanketta: 4 Espanjan, 1 Kreikan ja 3 Portugalin hanketta) saatetaan päätökseen vuonna 2008.

Kauden 2000–2006 osalta vuonna 2007 tehdyssä tarkastustyössä keskityttiin seurantatarkastuksiin, joilla pyrittiin varmistamaan vuonna 2005 annettujen järjestelmiin liittyvien suositusten tehokas täytäntöönpano ja hankemenojen vaatimustenmukaisuus. Ensisijaisesti kiinnitettiin huomiota kansallisten tarkastuselinten suorittaman työn tarkastamiseen eli muun muassa järjestelmätarkastusten, otantatarkastusten ja muiden tuen päättymistä koskevan lausuman laatimiseen liittyvien töiden laadun tarkastamiseen. Tarkastuskäyntejä tehtiin 20. Näistä 7 käyntiä toteutettiin EU-14-maita koskevassa koheesiorahaston tarkastuksessa, 2 käyntiä julkisia hankintoja koskevassa tarkastuksessa ja 3 käyntiä toimien päättämisestä vastaavia viranomaisia koskevassa tarkastuksessa. Tarkastuskäynneistä 8 liittyi Romaniaan ja Bulgariaan.

Ennen vuotta 2007 tehtyjen hanketarkastusten perusteella aloitettuja rahoitusoikaisuja koskevia menettelyjä seurattiin. Espanjan 14 keskeneräisen hankkeen osalta lähetettiin lopulliset selonteot. Portugalin osalta kolmea hanketta koskevat menettelyt päätettiin sen jälkeen, kun jäsenvaltio oli hyväksynyt oikaisut, ja kolmea hanketta koskevat menettelyt ovat kesken. Kreikan osalta päätettiin kuulemisvaihe menettelyssä, joka koskee kiinteämääräistä korvausta yleisen julkisia hankintoja koskevan ongelman yhteydessä; kahden muun hankkeen osalta menettelyt ovat vielä kesken. Kaikki muut menettelyt päätetään vuonna 2008.

Vuoden 2007 tarkastustyöhön sisältyi kauden 2000–2006 koheesiorahastohankkeiden päättämistä varten toimitettujen tuen päättymistä koskevien lausumien tarkastelu, asetuksen (EY) N:o 1386/2002 12 artiklan mukaisten vuosittaisten valvontakertomusten tarkastelu ja osallistuminen vuosittaisiin kahdenvälisiin tapaamisiin kansallisten tarkastuselinten kanssa.

Aluepolitiikan pääosaston vuotta 2007 koskevassa toimintakertomuksessa seitsemän jäsenvaltion (Kypros, Viro, Unkari – liikenneala, Latvia, Malta, Portugali ja Slovenia) hallinto- ja valvontajärjestelmän toimivuudelle annettiin huomautuksia sisältämätön lausunto.

Kuuden jäsenvaltion (Bulgaria – ympäristöala, Kreikka, Irlanti, Liettua, Romania ja Espanja) lausuma sisälsi huomautuksia, jotka johtuivat järjestelmän keskeisiin osiin jonkin verran vaikuttavista olennaisista puutteista.

Muiden viiden jäsenvaltion (Bulgaria – liikenneala, Tšekki, Unkari – ympäristöala, Puola ja Slovakia) lausuma sisälsi huomautuksia järjestelmän keskeisiin osiin merkittävästi vaikuttavista olennaisista puutteista. Järjestelmään vaikuttavat olennaiset puutteet muodostivat vuonna 2007 maksatuksille kohtuuttoman riskin, minkä vuoksi pääosasto esitti asiaa koskevien sääntöjensä mukaisesti kyseisille viidelle jäsenvaltiolle varauksen.

4. SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET

Vuonna 2007 OLAF teki paikan päälle kaksi tarkastuskäyntiä asetuksen (EY) N:o 2185/96⁴ mukaisesti. Käynnit liittyivät neljään koheesiorahastoa koskevaan käynnissä olevaan ulkoiseen tutkimukseen. Koska tutkinta jatkuu edelleen, toiminnallisista ja mahdollisesti oikeudellisista syistä tutkimuksista ei voi antaa tarkempia tietoja.

Jäsenvaltiot ilmoittivat komissiolle vuonna 2007 asetuksen (EY) N:o 1831/94⁵ nojalla 92:sta yhteisrahoitettuihin hankkeisiin vaikuttavasta väärinkäytöstapauksesta, joissa on kyse 110 222 823 euron suuruudesta määrästä tukea. Tästä määrästä 63 686 298 euroa on peritty takaisin. Jäljelle jäävä osa on edelleen perimättä. Suurimmassa osassa tapauksia ilmoittajana toimi Kreikka (26) ja Espanja (34), ja niiden osuus kokonaismäärästä on enemmän kuin 50 prosenttia. Kreikan ilmoittamissa tapauksissa kyse on 67 259 450 euron suuruudesta määrästä tukea, josta 57 788 966 euroa on peritty takaisin. Irlanti antoi ilmoituksen vain yhdestä tapauksesta, jossa on kyse 6 638 190 euron suuruudesta määrästä tukea. Määrä on kuitenkin merkittävä suhteessa ilmoitusten keskimääräisen tuen määrään. Ilmoitusten määrä väheni edellisestä vuodesta⁶. Luvut osoittavat, että ”vanhat tukea saavat jäsenvaltiot” ilmoittavat sääntöjenvastaisuudesta paremmin. Kun kuitenkin otetaan huomioon yhteisön rahoitusosuus koheesiorahastosta yhteisrahoitetussa hankkeissa, jäsenvaltioiden kurinalaisuutta ilmoitusvelvollisuuden suhteen on parannettava.

Merkittävimmät väärinkäytöstapaukset, joista ilmoitettiin, ovat sellaisten kustannusten esittäminen, jotka eivät ole tukikelpoisia, sekä julkisia hankintasopimuksia koskevien sääntöjen rikkomukset. Kaikista ilmoitetuista tapauksista 75 prosentissa oli kyse näistä väärinkäytöksistä.

5. ARVIOINTIMENETTELY

Komissio ja jäsenvaltiot suorittavat kaikkien yhteisrahoitettujen hankkeiden ennakoarviointia ja jälkiarviointia. Komissio hyväksyy rahastosta rahoitettavat hankkeet yhteisymmärryksessä tukea saavan jäsenvaltion kanssa.

⁴ EYVL L 292, 15.10.1996, s. 2.

⁵ EYVL L 191, 29.7.94, s. 1, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2168/2005 (EYVL L 345, 21.12.2005, s. 15).

⁶ Vuonna 2006 ilmoitettujen tapausten lukumäärä oli 228; yhteensä ilmoituksissa oli kyse 186 604 797 euron suuruudesta määrästä tukea.

Jokaisen tukihakemuksen mukana on oltava hanketta koskeva kustannus-hyötyanalyysi. Kustannus-hyötyanalyysistä on käytävä ilmi, että keskipitkän aikavälin sosiaaliset ja taloudelliset hyödyt ovat oikeassa suhteessa myönnettyyn tukeen. Komissio tutkii kyseisen arvion kustannus-hyötyanalyysin sen tekemistä koskevissa ohjeissa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Ensimmäisen kerran vuonna 2003 julkaistut ohjeet päivitettiin äskettäin yhteisön politiikkojen ja rahoitusvälineiden kehityksen sekä ohjelmakauden 2007–2013 hankkeiden rahoitusta koskevan uuden sääntelykehyksen huomioon ottamiseksi. Vuonna 2007 komissio auttoi jäsenvaltioita valmiuksien kehittämistä koskevissa hankkeissa, joiden tavoitteena oli parantaa hankkeiden rahoituksellisten ja taloudellisten ennakoanalyysien johdonmukaisuutta. Tähän tarkoitettu ohjelmisto on täysin toimintavalmis, ja vuonna 2006 hyväksytyssä ohjeasiakirjassa vahvistetaan menetelmät, joita kustannus-hyötyanalyysin tekemisessä on käytettävä. Asiakirjassa esitellään joitakin yleisiä kustannus-hyötyanalyysin periaatteita ja toimintasääntöjä sekä kehoitetaan jäsenvaltioita kehittämään omia suuntaviivoja kustannus-hyötyanalyysia varten.

Lisäksi komissio arvioi jälkikäteen tietyn otoksen koheesiorahastosta yhteisrahoitetuista hankkeista. Edellinen arviointi julkaistiin vuonna 2005. Siinä tarkasteltiin kaudella 1993–2002 toteutetun 200 hankkeen otosta. Seuraava jälkiarviointi on suunniteltu käynnistettäväksi vuonna 2009. Siinä tarkastellaan kaudella 2000–2006 toteutettuja hankkeita.

6. TIEDOTUS JA JULKISTAMINEN

Kuten vuotta 2006 koskevassa vuosikertomuksessa todettiin, 1. tammikuuta 2007 alkaen jäsenvaltioiden kanssa käytävät koheesiorahastoa koskevat neuvottelut käydään asetuksen (EY) N:o 1083/2006 mukaisesti rahastojen yhteensovittamisesta vastaavassa komiteassa.

Sekä EAKR:a ja koheesiorahastoa koskevien kysymysten (tekninen tuki, tarkastukset, budjettiasiat jne.) lisäksi seuraavissa rahastojen yhteensovittamisesta vastaavan komitean kokouksissa esiteltiin tai käsiteltiin joitakin erityisesti koheesiorahastoa koskevia kysymyksiä: tammikuussa käsiteltiin ”siirtymäsäännösten (neuvoston asetus (EY) N:o 1084/2006 5 artiklan 2 kohta) täytäntöönpanoa”, helmikuussa ”rakenne- ja koheesiorahastoista sekä muilla yhteisön välineillä rahoitettavien toimien täydentävyyttä”, toukokuussa ”teknisen avun erityyppisten toimenpiteiden päivittämistä vuoden puolivälissä” ja heinäkuussa ”ohjeita rahoitusoikaisujen määrittämiseksi julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkomuksissa” sekä ”tutkimusta EAKR:n ja koheesiorahaston alueellisista menoista”.

Komission tiedotusta ja julkistamista koskevissa toimissa keskityttiin vuonna 2007 ohjelmakauden 2007–2013 julkistamista koskevien vaatimusten toteuttamiseen.

Komissio järjesti laajan koheesiopolitiikasta tiedottamista käsittelevän konferenssin ”Telling the Story. Communicating Cohesion Policy Together” Brysselissä 25. ja 26. marraskuuta. Konferenssiin osallistui yli 500 tiedottajaa kaikkialta Euroopasta

(konferenssijulkaisut ovat saatavilla aluepolitiikan pääosaston verkkosivuilla⁷). Uusissa ohjelmissa komission, jäsenvaltioiden ja alueiden verkostoituminen tehostuu perustuen ”INFORM”-verkostoon, jonka avulla voidaan vaihtaa parhaita käytäntöjä rakenne- ja koheesiorahastojen tiedottamisen osalta.

⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/conferences/november07/sources_en.cfm